

Sfântul Ioan de Kronstadt

LECTII DE VIAȚĂ HARICĂ

Traducere din limba rusă:
Denis Chiriac

EDITURA EGUMENIȚĂ
2019

Cuprins

Cuvânt înainte	5
Despre Întruparea lui Dumnezeu-Cuvântul	11
Despre zilele sfinte de sărbătoare	16
Despre Sfânta Treime	21
Închinare Sfintei Treimi	30
Cum să-L întâmpinăm pe Domnul?	34
Împărtășirea cu vrednicie cu Sfintele Taine	45
Despre postire	48
Încă o dată despre post	58
Despre pocăință	60
Încă o dată despre pocăință	70
Despre Sfânta Cruce	72
Hristos a înviat!	80
Despre puterea credinței	88
Cum să dobândim credința adeverată?	96
Despre harul Sfântului Duh	100
Despre har	109
Despre răbdarea creștinească a necazurilor	115
Despre puterea rugăciunii	126

Respect pentru oameni și cărți

Despre nevoia faptelor iubirii creștine pentru rugăciune	140
Despre rugăciune	142
Despre rugăciunea către Maica Domnului	145
Despre iertarea jignirilor	154
Despre viața lumii	167
Despre Sfânta Biserică	183
Despre milostenie	199
Încă o dată despre milostenie	206
Despre Ortodoxie	209
Despre educația copiilor	214
Despre înfrârnarea de la mâncare	223
Calea spre o viață mai bună	226

Distribuție:

S.C. Egumenița S.R.L.
tel./fax: 0236-326.730
e-mail : editura@egumenita.ro
www.egumenita.ro

Despre Întruparea lui Dumnezeu-Cuvântul

Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava Lui, slavă ca Unuia Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr. (Ioan 1, 14)

Și orice duh, care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist. (I Ioan 1, 3)

„Omul, capodopera minunată, măreață, preînțeleaptă și iscusită a Celui mai desăvârșit Maestru - Dumnezeu, a devenit, prin păcat, întinat, bolnav, necurat și stricăios trupește și sufletește. Dar Preînțeleptul, Atotputernicul și Atotbunul Maestru nu a îngăduit ca făptura Sa minunată și măreață să piară de tot. De aceea, prin Întruparea, învățătura, minurile, Pătimirile, moartea, Învierea și purtarea Sa de grijă, uimitoare și înțeleaptă, restaurează lucrarea mâinilor Sale la frumusețea și slava de mai înainte. Ba chiar mai mult de atât, dăruindu-i omului nestricăciune, sfîrșenie, frumusețe dumnezeiască; înălțându-l la frumusețea cea dintâi, înnoind firea omenească și aşezându-l împreună cu Sine pe tronul lui Dumnezeu”².

² Citatele dintre ghilimele reprezintă fragmente selectate și aranjate tematic din jurnalele duhovnicești ale Sfântului

Răscumpărătorul S-a arătat la vremea hotărâtă de Dumnezeu, când neamul omenesc era pregătit și Îl aştepta. „Domnul a lăsat umanitatea să guste toată amărăciunea păcatului, toată neputința sa în a-l dezrădăcina. Și, atunci când toți își doreau un Izbăvitor, Acela S-a arătat, ca un Doctor și Ajutător Preaînțelept și Atotputernic. De când oamenii au început să flămânzească și să înseteze după adevăr, din pricina săracirii lui, atunci S-a și arătat Adevărul Cel veșnic”.

Omul a căzut din pricina mândriei, dar trebuie să răscumpărat prin smerenie adâncă. De aceea S-a arătat pe pământ Fiul lui Dumnezeu sub chip smerit și umilit. „A venit pe pământ Cel Care ne-a creat la început din pământ și a suflat în noi suflarea Sa dumnezească; a venit Cel Care ne-a dat tuturor viață și suflare și toate (Faptele Apostolilor 17, 25); a coborât Cel Care numai prin cuvântul Său a chemat din neființă la existență toate cele văzute și nevăzute; a venit Cel

Ioan de Kronstadt, dar și din operele unor Părinți bisericești, în unele capitole distințe. Frazele fără ghilimele sunt inserțiiile editorilor ruși care au încercat să coroboreze crâmpeiele de înțelepciune duhovnicească culeasă, creând o lucrare unitară, o adevărată călăuză în viață duhovnicească, care îndrumă pas cu pas omul spre viață în harul lui Dumnezeu. Editorii ruși au introdus în lucrarea de față și scurte cuvinte de învățătură din opera Sfintilor Părinți cu scopul de a arăta că învățăturile Părintelui Ioan de Kronstadt au un solind fundament patristic. A fost nevoie de această „apologie” discretă a îndrumărilor și experienței duhovnicești a Sfântului Ioan, din pricina atacurilor nejustificate la care acestea erau supuse sistematic de diverse persoane rău intenționate.

Căruia neîncetat îi slujesc cu frică și cu bucurie oștile nenumărate ale îngerilor. Și cât de umil a venit! S-a născut dintr-o Fecioară săracă, în peșteră, înfășurat fiind cu scutece sărace și fiind pus în iesle!

Voi, cei bogăți, de neam bun și slăviți de lume, cădeți, încrinați-vă cu smerenie, cu lacrimi de umilită și cu recunoștință profundă Mântuitorului! Împărțiți-vă bogăția cu cei care duc lipsă și cu săracii! Nu vă mai mândriți cu originea voastră nobilă degrab trecătoare! Numai virtutea este sursa nobltei adevărate!

O, slavă a lumii acesteia, cunoaște aici, la ieslea cea săracă, deșertăciunea ta!

Așadar, toate să se smerească și să se plece în fața smereniei și a deșertării nemăsurate a Stăpânlui tuturor, Dumnezeu, Care a venit să vindece neputințele noastre, să ne mânuiască de mândrie, de stricăciune și de orice întinăciune a păcatului”.

„Adam s-a mândrit într-atât, încât a voit să fie dumnezeu, dar a murit din pricina mândriei sale. Iar Fiul lui Dumnezeu S-a smerit până la moarte, și l-a înviat pe cel căzut.

O, adâncime nepătrunsă a smereniei Lui! Adam și Eva au ajuns să piară din pricina lăcomiei pântecelui, iar Domnul a postit și a murit pentru ei, ca să le dăruiască viață. Ei au arătat neascultare, iar Hristos S-a arătat ascultător până la moarte”.

În pronia mântuirii noastre, prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, s-a arătat puterea deosebită a lui Dumnezeu. „Domnul este Stăpânitorul absolut al oricărei făpturi! Dar puterea lui Dumnezeu se

arată îndeosebi prin faptul că El face dintr-un om păcătos un vas ales și sfânt al Său, prin faptul că îl restaurează pe cel care căzuse prin cădere îngrozitoare; că îl înnoiește și îl înviază pe cel stricat de păcat; că îi dă viață omului mort sufletește și trupește; că îl aduce la viață veșnică pe cel căzut în moartea păcatului.

Aceasta este minunea minunilor! Prin aceasta se arată bunătatea, înțelepciunea și atotputernicia veșnică a Domnului făpturilor: El Însuși, fiind Domnul făpturilor, fără de început și de neîncăput, a binevoit să Se facă om de dragul măntuirii noastre. Astfel, *Cuvântul, prin Care toate s-au făcut, S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi* (cf. Ioan 1, 14), a trăit împreună cu oamenii și în toate a fost asemenea lor, în afara de păcat. S-au înfricoșat de aceasta cerul și pământul, căci Domnul S-a arătat om desăvârșit, a vorbit cu noi, a revărsat binefaceri asupra noastră, a făcut minuni nenumărate, a pătimit (o, minune!), a murit (o, ce minune înfricoșătoare!), a înviat, iar pe noi, cei morți în Adam, ne-a înviat împreună cu Sine!

„Prin Întruparea Sa, Domnul a stabilit o legătură de unire strânsă cu omul. Este o taină demnă de uimire! Însuși Dumnezeu S-a unit cu firea umană, având un singur ipostas. Dumnezeu S-a făcut trup, Cuvântul S-a făcut trup (Ioan 1, 14). Însuși Dumnezeu a gustat hrana noastră și a băut băutura noastră, a stat în iesle și a trăit în casă. Cel pe Care nu-L încap cerurile a pășit cu picioarele Sale pe pământ, pe apă și prin aer... Tot pământul, apele și aerul, toate au fost sfintite de Fiul lui Dumnezeu Cel înomenit.

De aceea a și îndrăgit pământul, acest locaș vremelnic al omului, acest han al neamului omenesc, acest loc al petrecerii Lui printre oameni. Dar, mai presus de orice, îi iubește pe oameni, sufletul și trupul cărora și le-a asumat în unitatea ipostasului Său. Domnul îi iubește în mod special pe creștinii adevărați. El petrece în ei, și creștinii în El”.

„Îți mulțumesc Tie, Bucuria mea, Domnul slavie, că ai primit chipul meu prin întruparea din Preacurata Fecioară, cinstind, înălțând și îndumnezeind firea umană. Îți mulțumesc că m-ai ridicat de la stricăciune la nestricăciune, curățindu-mi întinăciunea, tămađuindu-mi neputințele și bolile, prefăcându-mi necazurile în bucurii, alungând întunericul patimilor și dăruindu-mi lumina Ta duhovnicească.

Slavă Tie, Mântuitorule, Atotputernice! Slavă Tie, Mântuitorule, Putere omniprezentă! Slavă Tie, pântece preamilosârd! Slavă Tie, auz care pururea ascuții rugăciunile mele ticăloase, de dragul cărora mă miluiești și mă mântuiești de păcatele mele! Slavă Tie, preadulce Iisuse, Mântuitorul meu!”

Din Jurnalul Duhovnicesc
al Părintelui Ioan de Kronstadt

Despre zilele sfinte de sărbătoare

În șase zile să-ți faci treburile tale, iar în ziua a șaptea să te odihnești, ca să se odihnească și boul tău, și asinul tău, și ca să răsuflă fiul roabei tale și străinul care e cu tine. (Ieșirea 23, 12)

Era o sărbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit la Ierusalim. (Ioan 5, 1)

Cum i se cuvine creștinului să întâmpine și să petreacă zilele sfinte, zilele marilor sărbători creștini? Mai înainte de toate, trebuie să se pregătească cum se cuvine ca să întâmpine sărbătoarea. Biserica Ortodoxă a rânduit posturile înaintea marilor sărbători cu acest scop.

„Pentru ca creștinii să ducă viață creștină și să nu se stingă în ei cu totul viață duhului, au nevoie de rugăciune particulară și de cea de obște, au nevoie să participe cu credință, înțelegere și sărguință la slujbele Bisericii, aşa cum trebuie să pună ulei în candelă, pentru ca aceasta să ardă și să nu se stingă. De vreme ce rugăciunea sinceră și fierbinte se înalță numai în înfrâñare, avem nevoie de înfrâñare și de post, pentru a susține în noi viața creștină sau căldura credinței, a nădejdii și a iubirii. Nimic nu stinge atât de repede în noi duhul credinței ca neîn-

frânarea, lăcomia, îmbuibarea și viața împrăștiată și desfrânată”.

„Cum să prăznuim sărbătorile? Trebuie să pătrundem în înțelesurile istoriei evenimentului sărbătorit sau în viața persoanei sfinte prăznuite. Se cuvine să ne apropiem de praznicul sau sfântul acela cu inimile noastre, să sorbim înțelesurile duhovnicești până la ultima picătură. Altfel sărbătorirea nu va fi desăvârșită și nici plăcută lui Dumnezeu. Sărbătorile trebuie să ne influențeze viața, să ne însuflețească, să ne încălzească credința în bunătățile viitoare și să ne hrănească cu exemple de viață cucernică”.

„În Biserică curge izvorul oricărei bucurii adevarate, al oricărei păci, al împăcării conștiinței, al curăției, al vindecării sufletești și trupești – izvorul puterii și al vigorii sufletești –, iar teatrul și celealte surogate casnice și lumești niciodată nu vor putea să înlocuiască ceea ce primește creștinul la biserică”.

Creștinului i se cuvine să petreacă sărbătorile în cercul liniștit familial, având preocupări cucernice, în discuții referitoare la cele duhovnicești. „Cât de mult pierd oamenii în discuțiile lor de acasă, încercând cumva să le însuflețească, dar nu vorbesc despre Dumnezeu! O, cât de mult s-ar fi înviorat, ar fi dat rod și s-ar fi diversificat temele lor de discuții! Atunci ar fi curs râuri de cuvinte mânduitoare din pântecele lor (cf. Ioan 7, 38). Câtă zidire sufletească, liniște și dulceață adevărată le-ar fi adus acest tip de discuții! Totuși, acum nu se mai vorbește despre Dumnezeu în cercurile familiale, pălăvrăgindu-se

pe teme referitoare la deșertăciunea lumii, subiecte care se epuizează destul de repede, iar oamenii ajung să se plătăescă, irosindu-și timpul prețios în jocuri prostești sau în dansuri. Vrăjmașul neamului omenesc a observat această slăbiciune a oamenilor – preocuparea cu discuții deșarte și lumești și, în general, tendința de a petrece timpul în ocupării lipsite de sens. El a tras și trage mereu din această slăbiciune un mare folos pentru sine: a inventat teatrul și circul – întruchipări pure ale deșertăciunii, batjocuri ale deșertăciunii lumești –, iar cei nebuni dintre oameni, înclinați fiind spre deșertăciune, lene și trândăvie, le frecventează, negăsind să facă ceva mai bun, care le-ar fi adus liniște și placere duhului lor. *Deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciuni!* (Ecclesiastul 1, 2)".

Este mai rău și mai pagubitor pentru suflet ca creștinii să se dedea la excese de tot felul, la desfrânare și îmbuibări.

„Cu câtă tristețe vedem cum vrăjmașul, în zilele de sărbătoare ale Domnului, adună de la creștini birul său, un bir extrem de mare. Cu cât mai mare este sărbătoarea, cu atât mai mare este tributul pe care-l plătesc creștinii! Căci, ce vedem în aceste sărbători? Trândăvie desăvârșită, dezlănțuiriri necontrolate ale trupului, beții, desfrânări, bătăi, furturi și veselie...

Dumnezeul meu, câtă iubire de trup! Câtă slujire sărguincioasă diavolului! Chiar stai și te gândești: oare oamenii aceia sunt creștini răscumpărăți cu cînstitul Sângel al Fiului lui Dumnezeu? Oare, mai trăim în vremuri creștine? Nu cumva în cele păgâne?

Oare aceștia sunt părtași Tainelor celor dătătoare de viață? Oare aceștia sunt oamenii care vin la biserică lui Dumnezeu și se roagă împreună cu tine Domnului? Dacă aceștia sunt ei, de ce au mai venit la biserică? Din câte se pare, numai din obișnuință, nu din atracția plină de recunoștință a inimii lor față de Mântuitorul Hristos.

Din câte văd, ei nu s-au rugat cu adevărat lui Dumnezeu, nu și-au apropiat inimile de El, ci doar cu buzele, dacă și cu buzele s-au apropiat măcar... Ei nici nu au intrat în duhul sărbătorii și, în general, nu înțeleg esența și scopul sărbătorilor creștine. Nu participă la ele aşa precum copiii participă la sărbătorile de familie ale părinților lor.

Biserica, Mama cea iubitoare, bună și sfântă, are copii răi! Mama este sfântă, iar fiii păcătoși; Mama este duhovnicească, iar fiii trupești; Mama este crească, iar copiii pământești; Mama vrea să le dăruiască fiilor ei bunățile cele veșnice și duhovnicești în locul celor trupești și vremelnice, dar copiii le refuză și aleg plăcerile pământești, păcătoase și trecătoare.

În plus, printre oamenii beți și dedați la tot felul de patimi, întâlnești mai mult persoane care nici nu au fost la biserică. Ba chiar mai mult, oameni care nici nu știu ce sărbătoresc, deoarece nu s-au gândit niciodată la sensul sărbătorilor. Pentru unii ca aceștia există o singură sărbătoare – sărbătoarea trupului!

Doamne, când vom prăznui sărbătorile Tale cu sfîntenie, aşa precum se cuvine? Când vom mânge-